

Eesti Ornitoloogiaühing

Lugupeetud Heiki Hanso
Väikese Väina Selts

kuupäev digiallkirjas

Toetuskiri Väikese Väina linnutorni ja matkaraja rajamisele

Eesti Ornitoloogiaühing toetab Väinatammile allesjäänud nurgamasti taaskasutamist ning Õ/Õ parklast algava matkaraja koos linnuvaatlustorniga rajamise ideed, kui lahendus kavandatakse ja teostatakse viisil, mis hoiab ja vajadusel parandab Väikese Väina linnuhoiuala loodusväärtusi ning suunab külastuskoormuse kontrollitult.

Väike Väin on Ida-Saaremaa üks olulisemaid rannikuliste märgalade ja madalate lahtede komplekse, mis pakub suurepäraselt vaatluspotentsiaali nii rände- kui ka pesitsusperioodil. Selliste elupaikade väärtus linnuturismi seisukohalt seisneb eelkõige:

- **liikide rohkuses ja sesoonses „tipuajas“** (rändel koonduvad linnud avatud veepindadele ja madalikele, mis muudab vaatlemise atraktiivseks ja ennustatavaks);
- **maastiku avatuses**, mis võimaldab kvaliteetset vaatlust ning loodusfotograafiat;
- **heas ligipääsetavuses** (Väinatamm ja selle lähiümbrus on paljudele Saaremaa külastajatele niigi teekonnal).

Hästi planeeritud vaatluskoht, mis kasutab ära juba olemasolevat taristuelementi (nurgamast), on mõistlik viis luua selge ja ohutu vaatluspunkt. See aitab vähendada olukordi, kus külastajad liiguvad hajusalt ja häirivad linde sobimatutes kohtades. Vaatlustorn ja matkarada on seega ühtaegu nii turismiobjekt kui ka praktiline külastuskorraldusmeede linnuhoiualal.

Linnuturism ja laiem loodusturism on Eestis kiiresti kasvav, suure potentsiaaliga külastusvorm, mille eripära on see, et külastajad:

- viibivad piirkonnas sageli pikemalt ja kulutavad rohkem maapiirkondades (majutus, toitlustus, teenused, kohalikud tooted);
  - külastavad ka väljaspool suvist tipphooaega (eriti lindude kevad- ja sügisränne), mis toetab turismiettevõtjate stabiilsemat sissetulekut;
-

Eesti Ornitoloogiaühing

- väärtustavad kohalikke lugusid ja identiteeti ning annavad põhjuse arendada giiditeenuseid, õpperadasid, väikeettevõtlust.

-

Ida-Saaremaa jaoks, kus turism on täna kirjeldatult tagasihoidlikum, võib selge sihtpunkt (matkarada + linnuvaatlustorn) olla ankuratraktsioon, mis toob külastajaid piirkonda ning kasvatab kohalike ettevõtete võimalusi. Samuti aitab selline lahendus tugevdada paiga mainet ja kogukonnatunnet – „Saaremaa värav“ kui taaskasutatud ja tähenduslik maamärk, mis seob kokku looduse, kultuuriloo ja tänapäevase külastuskogemuse.

Soovitused edasiseks (et lahendus oleks linnuhoiuala jaoks sobiv) Toetame ideed eeldusel, et projekti kavandamisel arvestatakse vähemalt järgmiste põhimõtetega:

1. **Häiringute minimeerimine** – torni asukoht ja ligipääs suunavad külastajad kindlale trajektoorile; vajadusel ajutised piirangud tundlikel perioodidel.
2. **Selge külastusinfo ja suunamine** – infotahvlid, märgistus, käitumisjuhised (sh koerad rihmas, droonikeeld jms).
3. **Ohutus ja kooskõlastused** – masti konstruktsiooniline ohutus, ligipääsu ohutus ning kõik vajalikud kooskõlastused
4. **Looduskaitseline lisaväärtus** – võimalusel siduda projekt linnuhoiuala külastuskorralduse ja loodusharidusega.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Kaarel Võhandu
Eesti Ornitoloogiaühingu juhataja